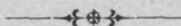

Planinski Vestnik.

Glasilo Slovenskega planinskega društva.

Št. 12.

V Ljubljani decembra 1902.

Leto VIII.

Slovensko planinsko društvo

vabi svoje člane

vse svoje prijatelje

ter njih rodovine na

planinski ples,

katerega priredi

v planinsko opravljene Sokolski dvorani

„Narodnega doma“ v Ljubljani

v nedeljo, dne 1. februarja 1903. l.

Začetek ob osmi uri zvečer.

Svirala bo popolna ljubljanska meščanska godba.

Priti je **nemaskirano** v turistovski, narodni ali promenadni obleki.

S cepinom in vrvjo.

Spisal I. M.

(Konec.)

„Na suho ga bo dejala, na suho“, meni drugi. „Nocoj se le poslovi od „špecijalnega“, pol leta ga ne pokusiš več, dokler se škoda ne poravna“.

„In kako pogumen je“, ga začno hvaliti. „Vsak drug bi skočil z voza ali vsaj izkušal ustaviti konja; Poldel pa vrže kar vajete iz rok in se prime pogumno kozla ter čaka neprestrašeno, kaj bo.“

„Ko bi bili Latschani“, pristavi postaren Kastellbellan, „imeli takrat Poldla, ko so pasli bika na stolpovi strehi, gotovo bi se bil Poldel ponudil, da gre na stolp pokosit travo.“

To je bilo pa Poldlu že malo preveč, in zadrhl se je jezno, da naj puste v miru Latschane in njih bika. Sedaj sem pa postal radoveden in vprašal, čemu nagajajo Latschanom z bikom. Vkljub vsemu Poldlovemu ugovarjanju mi je povedal omenjeni Kastellbellan ves dogodek, deloma celo v verzih. Latschenski veljaki so se menili zelo važne reči. Tu se nazadnje vzdigne župan in pove po dolgem odkašljevanju vsem možem že znano novico, da na strehi cerkvenega stolpa raste najlepša trava. „Zvonik“, je poudarjal skrbni mož, „je pa občinska lastnina, torej travnik na njem nekaj občinski pašnik, zato, možje, preudarimo in premislimo,

wie wir gewännen das köstliche Heu,
dass seiner unser Vieh sich erfreu.“

Marsikak predlog se je stavil in tudi takoj zavrgel. Dolgo so si možje belili glave in se praskali za ušesi, hohnjali in kihali, ko hipoma enemu svetovalcu šine modra misel v glavo. Udari ob mizo in vzklikne: „Imam jo. Kdo bo pač lezel na streho in nam pokosil travo! Mislim, da takega norca ne najdete v celem cesarstvu.

Doch Eines! — Auf dass nicht zu Grunde geh'
das herrliche Futter auf luftiger Höh',
zieh'n wir den Stier des Dorfes hinauf —
er fress' das Heu vom Thurmesknaufl“

Govornik je končal in ponosno pogledal po zborovalcih, ti so pa zavpili:

»Ja so, ja so! — der Seppmuck hat Recht,
das heisst ein Gedanke trefflich und recht.«

Hitro so možje leteli po občinskega bika. Zvonili so tudi „plat zvona“ in nemudoma se je zbralo vse ljudstvo pred cerkvijo, da bi videli, kako se bo bik pasel po strehi. Bili niso prav nič v zadregi, kako ga spravijo gori. Otvezli so ga in ga vlekli po škripcu na stolp. Biku je pa začelo slabo prihajati, ko se mu je zadrgnila vrv okoli vratu, in ko je bil v zadnjih „cugih“, je brcal krčevito z nogami.

Ko Latschani to vidijo, zakriče: „Glejte, glejte, kako se naš junček veseli dobre piče! Od radosti kar brca; gotovo že težko

čaka, da pride do nje“. Ko se je slednjič bik ulegel na zeleno streho, je pomolil jezik iz gobca in se iztegnil.

Latschani so pa od veselja ploskali in vpili: „Glejte, kako se oblizuje; gotovo je trava zelo sočna!“

Ko so pa zapazili, da bik mirno leži in se ne gane, so se začeli navdušeno dreti: „Kako je ta trava tečna! Junček jo je komaj pokusil in že je ima dosti! Kar legel je, tako je sit. Hitro doli ž njim, da napasemo še krave!“

Ko je junec pribingljaj na tla in so videli, da je mrtev, so rekli jezno: „Požeruh, nažrl se je do smrti! Prav se mu je zgodilo!“

Od tedaj pa Latschani nikdar več ne pasejo juncev po stolpu.

Glavne poteze tega gotovo resničnega dogodka sem si zapisal v popotni zapisnik. Kastelbellani so me pa vprašali, čemu si to zapisujem. Rekel sem jim, da take dogodke popišem v nekem zelo razširjenem listu in da sploh zato potujem, da popisujem ljudi in kraje. Sedaj so me pa začeli prositi, da naj vas Kastelbell kolikor mogoče lepo opišem, Latschane pa osmešim. „Zakaj“, so menili, „take časnike bero gotovo tudi gospodje, katere vpraša cesar za svet, kadar ukaže zidati kako železnico. In če bodo ti brali, kako lep je Kastelbell, bodo gotovo za to, da se postavi kolodvor v naši vasi, ne pa v Latschu, kadar se izpelje železnica skozi Vintschgau.“

Da bi jih bili še bolj očrnili, so mi še povedali, kako so Latschani pomagali Göflanom ukrasti sv. Martina. Ta stvar se je pa zgodila tako-le: Kake tri ure nad Latschem stoji visoko v gorah cerkvice sv. Martina. Tega svetnika pa časte Vintschgavci kot zaščitnika svoje živine. O njem trdijo, da je „dober svetnik“, ki more pomagati, pa tudi hoče. Zato romajo pogosto gori v njegovo cerkev in mu prinašajo tudi darove. Vse to, zlasti pa darovi so vzbudili zavist v Göflanih, ki imajo tudi sv. Martinu posvečeno cerkev. Tu jim pridejo Latschani na pomoč z dobrim svetom. Ti bi imeli namreč čudodelno podobo sv. Martina rajši v Göflanski vasi, kamor imajo le eno uro po lepi cesti, da bi jim ne bilo treba lesti v gore na božjo pot. Zato so svetovali Göflanom, naj ukradejo podobo in jo odneso v svojo cerkev.

Göflanom je bil všeč ta svet in so enkrat v družbi z Latschani romali k sv. Martinu na Kofel. Po noči je pa izginil sv. Martin natihoma z romarji v dolino. Göflani so ga zaprli v svojo cerkev in postavili zavoljo večje varnosti cerkvenika na stražo pred vrata. Toda sv. Martin je vkljub zaprtim vratom in močni straži ušel iz cerkve in se vrnil nazaj na Kofel k svojim gorjancem. Kmetje, ki so zgodaj delali na polju, so ga videli, kako je jezdil na konju po zraku.

„In taki ljudje,“ so se zgražali vrli Kastelbellani, „pred katerimi celo svetniki niso varni, hočejo imeti postajo!“

Zvedel bi bil morda še marsikatero, toda moral sem oditi. Smilil se mi je Podel, katerega je žena zelo skrbela. Vozila sva se zaradi povezanega ojesa bolj počasi. V mesečini sem zapazil pod cesto ozko, globoko sotesko, v kateri je šumela Adiža. Ker me pa mesec vedno navdahne s poetičnimi čuvstvi, sem začel de-

klamovati znane stihe: „Na nebu ščip plava, šumi, šumi Drava . . .“

„Kaj ste rekli,“ se zadere Poldel in se zasuče na kozlu. Vsa poezija me je takoj minila.

„Rad bi vedel, kako se imenuje ta soteska“, mu pravim. Poldlu so se odprle zatvornice njegove zgovornosti, in zvedel sem več, nego sem vprašal. Pozabil pa ni tudi Kastellbellanom zabavljati. Tudi glede ropa sv. Martina je opravičeval svoje rojake, češ, da se Kastellbellani le jezni, ker ga sami niso mogli ukrasti. Sploh mi je pa natvezel veliko slabega o njih, če se je tudi devet desetin nalagal. Vintschgavci so namreč mojstri v laži. Zlobni zgodopisci pripovedujejo, da jim je že Karel Veliki podelil pravico lagati. In te pravice se menda še dandanes poslužujejo pridno. Vsaj tirolski pregovor pravi: „Der Pusterthaler hat eine Kuh gestohlen und der Vintschgauer hat sie ihm herausgelogen.“

V dobrih starih časih so Vintschgavci tudi javno tekmovali v lažeh. Obhajali so namreč takozvani „Lugenlandtag“. Kronika nam celo pripoveduje, da so enkrat v posebni hudi borbi zmagali Tartschani. Prebivalci iz Malsa, Glurnsa, Schludernsa in Tartscha so se namreč zbrali neko nedeljo in se izkušali, kdo bo huje lagal. Zastopniki Malsa, Glurnsa in Schludernsa so tako lagali, da so naposled sami sebi verjeli. Razsojevalci niso mogli odločiti, kateri so večji lažniki. Zastopnik Tartschanov pa še ni prišel do besede. Predsednik razsodišča ga torej vpraša, čemu se tekme ne udeležuje. Tartschan mu pa ponosno odgovori: „Mi Tartschani ne moremo in tudi nočemo tekmovali z lažnivimi sosedi, zakaj mi se nismo še nikdar zlagali in tudi naši predniki so bili največji sovražniki laži.“

Ko tekmovalci zaslišijo to gorostasno laž, se takoj brez obotavljanja podado in pripoznajo prvenstvo v laži Tartschanom.

Še dandanes se ne sme Vintschgavcem preveč verjeti in drugi Tirolci jim sploh malo zaupajo. Da, imajo jih za najslabše ljudi na zemlji. Celó Bog se je menda jokál, ker jih je bil ustvaril, taki navihanci so. Branijo se seveda z vsemi štirimi zoper tako slabo ime, pa jim nič ne pomaga. Vintschgavci pa tudi ne zaupajo drugim, ker vse ljudi sodijo po sebi. Vendar so veliko boljši, nego je njih ime. Lažejo baje radi in ogoljufajo tudi vsakega, ako se jim da, sicer so pa skozinskož poštenjaki. Nemški Tirolci, oziroma tirolski Nemci jih najbrže le zato obrekujejo, ker se po njih žilah ne pretaka čista germanska kri, marveč je skoraj na polovico pomešana z romansko. Zato sta v Vintschgavcu laški in nemški značaj združena. Od Nemcev imajo svojo oholost in bojevitost, od Lahov pa lokavost poleg drugih dobrih lastnosti. Sploh so pa jako nadarjeni in veliko učenih glav je že zraslo na njih zelnikih.

Poldel se mi pa ni zdel posebno premeten, zato sem ga vprašal, če je on rojen Vintschgavec. Zvedel sem potem, da je on iz Prutza doma. Prišel pa je še kot majhen fanté v Latsch in se je pozneje priženil na precej lepo posestvo.

„V mladosti,“ mi je tožil, „sem bil precej vesel in neumen; kar sem zaslužil, sem zapravil vse sproti. Ko sem se oženil, mi je žena kupila celo hlače, zato jih pa sedaj tudi ona nosi. Grdo

ravno ne ravna z menoj in tepe me tudi ne, toda gospodar nisem. Hvala Bogu, da sem se navadil ubogati že od mladih nog! Veste li, gospod, kaj vam svetujem?"

"Kaj?" ga vprašam radovedno.

"Kajne, vi gotovo študirate na dohtarsko? Kadar postanete dohtar, se vam bo pa gotovo mudilo, iztakniti kje kako petično babnico. Jaz pa, izkušen mož, vam rečem, petične nikar ne jemljite, ker bodete tak revež pri njej, kakor sem jaz pri svoji. Ako bo imela par tisočakov, nosila bo hlače in jih še potem ne bo slekla, ko bodo tisočaki že zapravljeni. Brez dote pa tudi ni, da bi jemali žensko, kajti prazna ženska . . hm . . . Zato vam pravim, ako hočete mene poslušati, nikdar se nikar ne oženite in tako bodete vedno sam svoj gospod."

Ko sem mu slovesno in trdno obljubil, da se zares ne bom nikdar ženil, mi je rekel veselo in nekako pokroviteljsko: „Bodete videli, gospod, še hvaležni mi boste za moj svet, mi priprosti ljudje tudi nekaj vemo.“

Kdo ve, koliko bi mi bil še nakvasil ta tirolski „kvasik“, da nisva priropotala črez ličen most v Latsch. Tu je pa hipoma utihnil; gotovo ga je začel skrbeti sprejem „na domačem pragu“, zakaj vedel je, da ga čaka ostra pridiga zaradi zlomljenega ojesa. Ker mi je pa on tako očetovsko svetoval, dal sem mu tudi jaz dober svet.

„Poldel,“ mu pravim, „vas ima li žena kaj rada?“

„O, to pa to, rada me ima pa, rada.“

„Vidite, Poldel, ker ste vi meni dali tako koristen svet, vam povem jaz, kaj storite, da vas žena ne bo zmerjala zaradi ojesa. Sedite k meni v voz in obvežite si glavo z ruto. Potem vas peljem domov in rečem vaši ženi, da sva se prevrnila in da ste se vi pri tem hudo pretresli. Od samega strahu gotovo pozabi na oje. Vi se pa pustite dejati v posteljo in spite do osmih zjutraj, potem pa vstanite, pa ne še popolnoma zdravi. Bodete videli, kako vas bo žena negovala!“

„Ta je pa res pametna,“ pravi Poldel, obeže si z ruto glavo in skobaca k meni. Jaz pa vzamem vajete in zapeljem k lični hiši, katero mi je on pokazal. Vrata so bila že zaklenjena. Ker ni lahko trkanje nič izdalo, butnem s pestjo vanja. Kmalu zaropota ključalnica, vrata se odpro in na prag stopi močna ženska postava.

„Hočete li hišo podreti?“ se zadere nad menoj.

„Govorite bolj tiho!“ rečem mirno. „Vaš mož leži na vozu in kričanje bi mu lahko škodovalo.“

„Kaj, moj mož? Ni mogoče! Poldel, kaj pa ti je? Kaka nesreča se ti je pa pripetila?“

Takoj je bila babnica pri vozu, in Poldel bi bil kmalu pozabil, da mora biti bolan. Malo je manjkalo, da ji ni padel okrog vratu, tako ga je ganila njena ljubezni polna skrb. Jaz sem pa začel ženi pripovedovati, kako sva se prevrnila in oje zlomila, seveda vse drugače, kakor je bilo res. „Dobro, da se nisva oba pone srečila in pobila do mrtvega. Poldel se je res hudo pretresel, pa

vendar mislim, da okreva. Spravite ga v posteljo in dajte mu mrzel obkladek okrog glave! Potem naj pa izpije kozarec močnega vina in naj zaspi. Ako bo zaspal, ni posebne nevarnosti. Če mu bo pa jutri huje, pošljite po zdravnika!“

Take svete sem dajal in pomagal Poldla spraviti v hišo. Kmalu je bil v postelji in dobil je steklenico starega „špecijalnega“, da je laže prenašal obkladek. Tolažil sem njegovo boljšo polovico, da ne bo gotovo nič hudega, ker tako lahko prenaša vino.

„Da bi mi le ne umrl!“ je ona ihtela. „Takega moža ne dobim več. Ne vem, gospod, kako bi se vam zahvalila, da ste tako poskrbeli zanj. Kofelski sv. Martin naj vam povrne, kar ste storili za nas! Ako Poldel ozdravi, romala bodeva gori in mu tudi vas priporočila.“

„Bodite brez skrbi,“ pravim, „Poldel prav gotovo ozdravi, morda poprej, nego mislite. Grüss Gott!“

„Grüss Gott!“ je odgovorila ona in ukazala dekli, naj mi posveti, zakaj sama si ni upala od „bolnika“.

Kmalu potem, že pozno v noč, sem položil v „Jelenovem brlogu“ svoje trudne kosti k počitku.

Čarodejna znamenja, vraže in pripovedke ob „Triglavskem pogorju“.

Spisal Jos. Korošec.

Ko sem ogledoval trg Kropo prvič natančneje, sem zapazil čudna znamenja narisana pri neki hiši med notranjimi in vnanjimi okni na strani, in sicer precej velika, 2—3 *dm* dolga. Znamenja so bila dvojnati A, taka-le X . Škoda, da je lanski požar uničil vsa.

Nekoč je zidar belil pri oni hiši sobo in tudi med okni, a tistega čudnega znamenja se ni dotaknil.

Vprašam ga, zakaj ne pobeli tiste kracke?

„To pa ni kracka“, me zavrne „to staro znamenje brani mōri v hišo. Ko bi ne bilo tega znamenja, gotovo bi prišla po noči in bi tlačila in mučila speče ljudi, ker ima hiša tako velika okna. S tem znamenjem pa se „mori“ prestriže pot in ne more dalje“.

Iz tega sklepam, da so si vsled bojazni pred „moro“ narejali naši predniki v prejšnjem stoletju pri hišah tako majhna okna, da je pomolil človek še glavo le s težavo skozi. Večkrat imajo kmečka okna tudi železne kljuge med stenami, gotovo ne tatovom vkljub, temuč vsled bojazni pred „moro“.

Pred petindvajsetimi leti mi je moj rajni oče pokazal znamenje dvojnatega A: X , ko sem bil prvič v naši domači planini, na Mišeljem vrhu, četrť ure od Velega polja pod Triglavom. Tam sva podirala „ograd“ in ravnala macesnove deske na kup. Ograd je za silo hlev, naslonjen na „stan“ (pastirsko kočo), da se umakne živina ob slabem vremenu pod streho.

Oče mi reče: „Jožek, premalo jih je. Poglej to skrivno znamenje! Nikomur nič ne povej o tem znamenju! Pojdi in poglej po strehah, če niso naše deske na tuji strehi.“

Preiščem strehe in res dobim na deskah naše znamenje. Oče pa gre po deske in jih prinese k naši koči. Nihče se ni protivil. Vprašam očeta, zakaj se nihče ne oglasi zaradi desek, katere sem kar odnesel!

„Vidiš, vso to moč ima naše skrivno znamenje“, mi reče oče. „Spričo tega pa je tukaj v planini naša posoda, orodje, deske, hlevska vrata, sploh vse zaznamenovano s takim znamenjem“.

Tudi nad hlevi se nahajajo slična znamenja. Videl sem že kmeta, ki je vrezal na lopatišče peteri A, tak-le . Na razpotjih sem opazil na snegu v gozdu, ko sem z rajnim svojim stricem hodil na lov, že večkrat takšno znamenje. Otroci pa smo se včasih izkušali, kdo da zna tako znamenje hitreje z enim potegljajem načrtati. Celo na gorjuški pipi — čedri — sem že opazil taka in slična znamenja, vendar ne vem, ali jih je začrtal kmet-kadilec sam ali izdelovalec čeder na Gorjušah.

Nekaj posebnega pa je v Mojstrani in na Dovjem v navadi in morda še dalje po „Gorenjski dolini“. Malim otročičem dojenčkom devljejo matere na dno zibeli majhne ploščnate, podolgaste kamenčke, ki morajo biti preluknjani. Na ta način obvaruje baje mati svojega ljubčka dojenčka „more“, raznih čarodejev in zlikovcev.

Splošen je tudi običaj na Gorenjskem, da žareče oglje gasijo, kakor hitro kdo začuti, da ga je zlobni človek uročil ali začaral.

Tudi v krščanskem zmislu se rabi peteri A (pentalfa), in sicer na grobnih spomenikih. Kdor pride na novo pokopališče poleg šmartinske cerkve pri Kranju, zapazi spominsko ploščo Filipa Trpina (1654—1683). Spominsko ploščo so prenesli s starega pokopališča poleg savskega mosta na novo. Okoli pentalfе stoje v krogu sledeče besede: **Sig net Me Penta L P H A T W beatissima Mater** (t. j. zaznamena naj me tvoj peteri A, preblazena Mati). (Podčrtane črke so večje nego druge, vse pa je pisano z latinskimi velikimi črkami.)*

Zapišem naj še, kar mi je starček Podrobar s Koprivnika pripovedoval kot malemu dečku o belih ženah v Triglavskih gorah.

„Nekoč, ko sem bil še mlad“, mi je pripovedoval starček, „sva nabirala s tovarišem „cijanove“ korenine za konje na Prevalu proti Skednjevcu. Nasproti pride oče starega Jekljarja in nama pove to-le: Ravno tukaj smo nekoč počivali, ko smo bili prišli s planine Jezerca, pa megla se je vela proti Vršacu. V teh le čereh proti grebenu se pasejo in najokusnejša zelišča prigrizujejo prav lepi, skoraj beli gamsi. Pričnemo ukati in kamenje metati, pa gamsi niso nič kaj bojzljivi. V tem pa prideta okoli grebena proti nam dve lepi beli ženi. Zaviti sta v tančico. Oči se jima kar iskre. Takoj si domislimo, da sta beli ženi — „rojenici“. Vprašamo ju, kam gresta, pa sta le z glavo zmajevali. Eden izmed nas pomoli proti njima okovano palico, pa ji takoj zlomita „štekelj“, železno konico. Zdaj nas izpreleti groza, ker se tako bleščita in nam grozita, pa jo uderemo proti Mišeljemu vrhu. Za nami pa treska in grmi, da si ne upamo veliko nazaj pogledavati proti Prevalu. Več

* Hvala lepa g. nadučitelju Fr. Rojini za gornji prepis.

let nihče ne gnal past živine gori spričo bojazni pred belimi ženami. Planšarji smo se vsi bali.

Med nami je bil tudi Tonej Korošec, tisti, katerega je drugo leto potem ubila strela na vrhu Triglava. Neki inženir* ga je spravil s sabo na Triglav in pa Orjakovega iz Podjelja. Njegov brat Gašper Korošec je pa utonil v Blejskem jezeru, ko je peljal oglje s konjem po ledu. Led je bil pri kraju že krhek in se je udril ter potopil oglarja s konjem vred. Dobili so ga šele v nekaj dneh. To so vriščale majarice in majarji na Velem polju, ko jim je inženir zjutraj naznanil, kaj se je pripetilo po noči na Triglavu!** Pripravljene s pomivalkami in žehtarji so podile planšarice prestrašeno bežečega inženirja celo na Malo polje. Ondi pa so že zvedavo gledale majarice izpod „Mišeljega vrha“, kaj tuj človek tako beži, in so mu tudi pripomogle do nadaljnega bega proti planini „Vrtači“ in dalje v Bohinj dolí.

Tudi naju je že izpreletala groza od tega, kar nama je pravil stari Jeklar, in nisva več ondi iskala „cijana“.

Toliko sem si ohranil v spominu še izza mladih let. Žal, da se nisem potrudil kot dijak, da bi bil kaj več poizvedel o belih ženah rojenicah. Čul sem tudi že pripovedovati o „Zlatorogu“, zlasti o čudotvorni „triglavski roži“, vendar ni bilo nič celotnega. Če po naključju naletim na kaj dovršenega, objavim, da se spozna poezija in domišljija planšarjev Bohinjcev pod Triglavom in da se ne bo vedno le poudarjalo, da je pravljica o Zlatorogu le v Trenti doma.

Nekaj o določevanju časa.

Spisal M. Vodušek.

Časoizprava***) nam pove srednji čas, ob katerem sonce vrhuje (kulminuje), t. j. čas, ob katerem prehaja solnčno središče naš poldnevnik (meridijan). Ker doseže sonce dotičnega dne v tem trenutku svoj najvišji stan, svoj vrh (culmen), rečemo, da sonce vrhuje. Ta trenotek nam pove časoizprava. Na primer: 1. januarja 1903. l. je časoizprava $+5^m 6.3^s$, tedaj vrhuje sonce tega dne ob

* Geometer Bozio z dvema vojakoma in vsak dan po dva kmeta pomočnika so določevali triangulacijske točke. Bozio je prenočil z vojakoma na Triglavu in pregovoril tudi Toneja Korošca s Koprivnika, da je ostal na Triglavu. Tovariš pa ni maral ostati gori, šel je rajši prenočit na Velo polje. Po noči nastane nevihta in strela ubije Toneja Korošca. Preprosti ljudje še sedaj trdijo, da se je Bozio zavil v svilnate robce, da mu strela ni škodovala.

** To anekdoto mi je povedalo že več starih ljudi iz moje rojstne vasi Koprivnika, namreč kako so gnale majarice geometra Bozija, ker je bil provzročil smrt mojega starega strica.

* **) 1903. Časoizprava		Odklon solnca od ravnika.
1. januarja	$+ 5^m 6.3^s$	$- 23^{\circ} 3' 13.6''$
6. >	$+ 7^m 22.9^s$	$- 22^{\circ} 34' 2.9''$
11. >	$+ 9^m 27.6^s$	$- 21^{\circ} 53' 47.0''$
16. >	$+ 11^m 17.1^s$	$- 21^{\circ} 2' 56.1''$
21. >	$+ 12^m 49.1^s$	$- 20^{\circ} 2' 6.9''$
26. >	$+ 14^m 1.7^s$	$- 18^{\circ} 52' 1.5''$
31. >	$+ 14^m 53.9^s$	$- 17^{\circ} 33' 26.0''$

$12^h + 5^m 6.3^s$ *) srednjega časa; 21. maja je časoizprava $-4^m 34.7^s$, tedaj vrhuje solnce tega dne ob $12^h - 4^m 34.7^s$ t. j. ob $11^h 55^m 25.3^s$.

Časoizprava je tukaj navedena za vsak peti dan, za kak drugi dan vmes se lahko izračuna iz dotičnega razločka; na primer med časoizpravama 1. in 6. januarja je razloček $+2^m 16.6^s$, to s petimi deljeno da 27.32^s kot gibanje za eden dan; torej je 2. januarja $5^m 6.3 + 27.32^s = 5^m 33.6^s$, 3. januarja $5^m 6.3^s + 54.6^s = 6^m 0.9^s$ i. t. d. Bolj natančna interpolacija daje za 2. januar $5^m 34.4^s$, za 3. januar $6^m 2.2^s$.

Ta časoizprava in tudi odklon solнца veljata za poldnevnik mesta Ljubljane, vendar se lahko rabi časoizprava na desno in levo za vse kraje, katerih zemljepisna dolžina se preveč ne razločuje od ljubljanskega poldnevnika. Kdor hoče biti natančen, bode dnevno gibanje množil z lomkom, katerega števec je razlika od ljubljanskega poldnevnika, imenovalc pa 24 ur $= 1440$ minut $= 86.400$ sekund ali $360^\circ = 21.600' = 1.296.000''$. Števec in imenovalc morata imeti enako ime. Ta popravek se prišteje ljubljanski časoizpravi, ako leži kraj proti zahodu, proti vzhodu se pa odšteje. Na pr. Greenwich je $58^m 2.3^s$ proti zahodu, t. j. 3482.3^s , tedaj lomek $\frac{3482.3^s}{86400^s} = 0.0403$; s tem lomkom je množiti dnevno gibanje, kdor hoče ljubljansko časoizpravo natančno prevesti na Greenwich, kjer izhaja Neutical-Almanac, najbolj znani astronomski letnik. Dnevno gibanje med 1. in 2. januarjem je 28.1^s , torej popravek $28.1 \times 0.0403 = 1.13^s$ in časoizprava za Greenwich 1. januarja 1903. l. je $5^m 6.3^s + 1.1^s = 5^m 7.4^s$. Račun je isti, kakor če bi kdo vprašal, koliko da znaša časoizprava za Ljubljano ob $12^h 58^m 2.3^s$, kajti ob tem ljubljanskem času je v Greenwichu šele poldne. Kdor bode prevajal tukaj priobčeno časoizpravo na Greenwich in jo primerjal z Naut. Alm., bode zmeraj našel precejšnji razloček, ki utegne sempatja narasti za poldrugo minuto; to izvira odtod, ker Naut. Alm. in z njim tudi drugi astronomski letniki še vedno računajo po zastarelih Levirierjevih elementih zemeljnega gibanja. Glavna napaka teh elementov je ta, da imajo za ekscentriciteto zemeljne elipse 0.01677 , v resnici pa je 0.01647 , kakor sem jaz to dokazal, a ostal dosedaj glas vpijočega v puščavi. Ljudje se težko ločijo od starih šeg in navad, čeprav vedo, da so napačne. Ta razloček v ekscentriciteti pa zelo vpliva na časoizpravo. Zato tudi poldnevno znamenje, ki ga dobivajo čuvajnice ob železnicah, ni zanesljivo, in kdor svojo uro zmeraj po tem znamenju ravna in ji kazalce premika, ji dela krivico; naše ure so večkrat boljše, nego mi mislimo.

Pa marksido poreče: Dobro, časoizpravo imamo — naj tvoja obvelja, če si jo res tako dobro „pogruntal“, — pa kdo nam pove vselej trenutok solnčnega vrhovanja, da hitro na uro pogledamo in se prepričamo, ali gre prav ali ne? Na to-le vprašanje tako-le odgovorjam: Kdor si hoče svojo uro sam uravnavati, mora poznati poldnevnik (meridijan) svojega stanovanja. Naj na kratko razložim, kako se ta najde. Poldnevnikovo ravan ti najbolj predstavljata

*) h pomeni ure, m minute, s sekunde.

dve s svincem obteženi niti, katerih eno si obesil enkrat za vselej na kakem varnem zunanjem višku okna, ki je proti jugu obrnjeno, drugo pa tako dolgo prestavljal, da si jo končno spravil v poldnevnik. Ker gre pri tem prestavljanju samo za piko, nad katero bo visela druga nit, je pri določevanju poldnevnika edino le na to gledati, da se ta pika dobro zadene. V to svrho bomo kakega solnčnega dne, najbolje ob kresu, dopoldne in popoldne merili solnce v enakih viščinah in čas posameznih opazovanj zapisovali; n. pr. 11. marca 1902. l. sem meril solnce z lesenim sekstantom dopoldne ob $8^h 31^m 29^s$, popoldne ob $15^h 56^m 38^s$ v višočini 20° , kjer je popoldne 15^h mesto 3^h , da se čas od 12. ure naprej šteje. Nazadnje bomo izračunali sredo časa vsakega para opazovanj. V našem primeru je $8^h 31^m 29^s + 15^h 56^m + 38^s = 24^h 28^m 7^s$, sredi torej $12^h 14^m 3.5^s$.

Ta sredi bode pri vseh parih blizu ista, ker to je trenotek vrhovanja. Opoldne pa, ko je solnce blizu vrhovanja, kateri čas si lahko približno izračunamo, bomo na notranji polici okna senco zunanje niti od minute do minute s pikami zaznamovali in k vsaki piki čas opazovanja dostavili, tako da popoldne po sklepu računov lahko najdemo, kje da leži sredi vseh opazovanj. To sredo, ki se nahaja nekje med rečenimi minutami, si bomo potem dobro zaznamovali, in vsakega lepega dne, ko senca zunanje niti to piko pokriva, bomo rekli: „Zdaj solnce vrhuje“ ter pogledali na uro, koliko da v tem trenotku kaže. Pri tem določevanju se bomo kvečjemu za 2 ali 3 sekunde motili, kajti nitna senca se opoldne zelo hitro premika. Tako je torej ta pika najdena; ako jo zvežemo po premi črti z ono piko, kjer se zunanja nit svojih tal dotika, imamo takozvano poldnevnicco (Mittagslinie), ki nam natančno kaže jug in sever; ako potegnemo nanjo navpik kjersibodi še drugo črto, dobimo vzhod in zahod. Ni ravno treba, da bi bili južna in severna pika na eni vodoravni ploskvi zaznamenovani, ena je lahko višja od druge, kajti tudi tako ostaneta v poldnevnikovi ravani, kar je pglavitna stvar. Poldnevnicca se tudi lahko na nitni senci ob trenotku vrhovanja potegne. Ako obesiš zdaj natanko nad poldnevnicco še drugo nit in se postaviš tako, da ena nit drugo krije, gleda tvoje oko poldnevnik tvojega stanovanja; če naletiš tako gledaje na kak predmet, ki leži v tvojem poldnevniku, zapomni si ga ali pa potegni na sosednjem poslopju kako debelo črto, da si zaznamenaš svoj poldnevnik.

Solnce se meri najbolje s teodolitom, zadostuje pa popolnoma tudi Eblejev leseni sekstant, ki se dobi za 4 ali 6 kron iz Elwangen na Nemškem, pa to so edini stroški.

Tako določevanje poldnevnika in uravnavanje ure s pomočjo časoizprave je gotovo lepa zabava za izobražence na kmetih, obenem pa tudi koristna, ker na ta način se lahko uravnavajo stenske ure tako natanko, da za celo leto ne prehitevajo in ne zakasnevajo za dve minuti; seveda jih ne smeš pozabiti navijati.

Lahko bi še govoril o drugem načinu določevanja poldnevnika, ki ne prizadene nobenih stroškov, vendar za takrat naj bode konec mojega pripovedovanja.

Društvene vesti.

Žekar Martin, župnik v Studenicah, je meseca oktobra t. l. umrl. Pokojnik je bil velik prijatelj „Slov. plan. društva“ in sploh vrl narodnjak, ki je v Studenicah priredil mnogo narodnih vesel. „Savinska podružnica“ je imela v njem najboljšega pokrovitelja, ki je vodil vse planinsko delovanje na Boču, namreč: izposloval je dovoljenje za zgradbo koč in sklenil najemno pogodbo s samostanom, vodil zgradbo koč in zaznamovanje potov. Ob slovesni otvoritvi koč na Boču je imel navduševalen govor, ki je na vse navzočnike napravil najboljši vtisk. „Slovensko planinsko društvo“ ohrani blagega in veselega svojega bivšega prijatelja v najboljšem spominu!

Darila. Osrednjemu društvu: g. Jean B. Pollak v Ljubljani 2 K.

Železnično ministrstvo je podarilo Češki podružnici S. P. D. 200 K podpore o priliki izdaje knjižice „Julske Alpy“.

Novi člani. Osrednjega društva: Lavtižar Fran, nadučitelj v Šmartnem pod Šmarno goro; Trtnik Ivan dr., gimn. profesor v Ljubljani; Lapajne Štefan, c. kr. vladni višji komisar v Ljubljani — Češke podružnice: Nepomucký Francišek v Kralj. Vinogradih (ustanovnik); Jirgl Vincenc dr. v Pragi (ustanovnik); Jandl Viljem dr. v Mistku; Dvorský Viktor, pravnik v Pragi; Čermák Juri, pravnik v Pragi; Šedý Edvard, asistent fin. ravn. v Pragi; Kašpar Anton, mešč. učitelj na Smihovu; Dlouhý Jaroslav v Pragi; Dvořák Emil, uradnik dež. banke v Pragi; Schuster Václav dr., trg. zbornice konc. v Pragi; Čermák Francišek, pravnik v Pragi; Strádal Josip, kand. ing. v Pragi; Kaizl Edmund, bančni uradnik na Karlinu.

Planinski večer „Slov. plan. društva“ 13. t. m. je bil tako mnogobrojno obiskan, da je pomanjkovalo prostora. Na dnevnem redu je bilo predavanje gosp. J. Mlakarja o Mangartu, Jalovcu in Razoru ter IV. tekmovalna razstava slik. Ker o tej govorimo natančneje na drugem mestu, omenimo le predavanja, katero je gotovo vsakemu izbornu ugaľalo. Ne le priznani zdravi humor predavatelja, temveč tudi vsebina je navzočne vrlo zanimala. Na Mangart si upa še masikdo, a Jalovec in Razor premagati takorekoč v eni turi, tega ne zmore vsak in posebno ne letos, ko je bilo radi plazov v početku julija tako nevarno. Seveda naš Janko, kateri je na lednikih in snežišćih doma, si že sme kaj takega privoščiti. Dolgotrajno ploskanje je sledilo velezanimivemu predavanju.

G. prof. J. Macher je otvoril potem IV. tekmovalno razstavo slik, omenjajoč, da je odsek amateur-fotografov izgubil letos marljivega in navdušenega člana gosp. dr. Rada Frlana. V svojem govoru je poudarjal dalje, koliko truda, požrtvovalnosti in železne volje je treba osobito slikarju planin, katere so v letošnji razstavi zastopane z našimi najvišćimi vrhovi.

Za zabavo so tudi skrbeli pevci, ki so nastopili, kakor da so se na to pripravili. Če je planinec vesel, rad zapoje in zauka, zato se ni čuditi, da smo ostali skupaj do pozne ure.

Razstava amateur-fotografov „Slov. plan. društva“. Pozivu kluba se je odzvalo letos pet članov, ki so doposlali 56 slik. Število slik je sicer manjše nego druga leta, zato pa kažeta vsebina in tehnika večji napredek.

Udeležili so se razstave gg.: Anton Gregorec, Alojzij Knafele, Bruno Rotter, o. Metod Schneditz in Josip Zazula.

Prečastitemu o. M. Schneditzu se je prisodilo odlikovanje I. vrste. Gospodoma Gregoreu in Knafelcu, ki sta si omenjeno odlikovanje že pri prejšnjih razstavah pridobila, je podarilo društvo častna darova, in sicer prvemu v krasnem okviru reprodukcijo „Klanškega jezera“ po znanem akvarelu slikarja Grma, drugemu pa ličen cepin z napisom.

Na prvem mestu naj omenimo mnogoštevilne slike o. M. Schneditza, ki se je letos prvič udeležil razstave. Takoj smo opazili, da o. Schneditz ni samo marljiv, temuč tudi jako izkušen in spreten amateur. Biser njegovega dela so krasni pigmenti planin in pokrajin. Krasno je „Rabeljsko jezero“, krasne so slike iz Dalmacije in Albanije, a najlepši izmed vseh je mojstrski posnetek notranjščine cerkve v Škodru.

Star znanec slovenskih amaterjev je g. Knafelc. Poslal nam je tudi letos krasne posnetke kristalnih snežišč in skalnih vrhov slovenskih planin. Te slike nam zadostno pričajo, da g. Knafelc ni le smel hribo-lazec, temveč tudi spreten in tehnično izobražen fotograf. Razstavil je Škr-latico, Viš, Nabojsovo sedlo, Krničarico, vrh Nabojsov, Viš in Naboj, Zaje-zero, Gornjo Krnico in Sv. Višarje v snegu. Najlepši sta Škrlatica in Zajezera.

Gosp. Zazula je razstavil dva krasna kolorita, fotografski povečana na bromovosrebrnem papirju. Sliki sta bili mnogo občudovani. —

G. Rotter je doposlal poleg žanrskih slik tudi par planinskih. Kot začetnik deluje dobro in upati je mnogo napredka pri prihodnjem tekmovanju.

Peti razstavljalet, gosp. Gregorec, je podal v desetih slikah različne predmete. Iz planinskega triglavskega življenja nam je predočil divni slike „Pred viharjem“ in „Po viharju“, gotovo najlepši v vsej razstavi. Kaj ljubka je tudi „Krma“. Zastopana sta tudi „Grintavec“ in „Grmada s Tolstcem“. Čuvstva poln je „Večer v Mestnem logu“, nežno pa „Zimsko jutro v Tivoliju“. Vaškega paglavca predstavlja „Dober tek“, „Ubožec“ na Mrzlici pa vošči veselo svidenje prihodnje leto na razstavi.

V. tekmovanje se bo vršilo prihodnje leto. Upati je, da ostanejo marljivi vsi dosedanji udeležniki razstav, kakor tudi, da nam se pridru-žijo še nove, čile moči.

Prihodnji planinski večer bo v začetku januarja meseca. Predaval bo g. prof. Ivan Macher o „lednikih“.

Orožnova koča na Črni prsti. Promet v Orožnovi koči v minuli sezoni je bil proti prejšnjim letom zelo živahen. V spominski knjigi je vpisanih 95 obiskovalcev. Prenočilo jih je v koči 49, 46 pa se jih je v njej mudilo le po dnevi. Prvi je bil v koči dne 16. junija, zadnji pa 18. septembra. Obiskovalcev je bilo po narodnosti: 53 Slovencev, 20 Čehov, 19 Nemcev in 3 Lahi. Članov „Slov. plan. društva“ je bilo 33, članov Avstrij. turistovskega kluba 2, Nemško-avstrij. plan. društva 1, dijakov 21, nečlanov pa 38. Dam je bilo 16, moških torej 79.

Obisk koč v Savinskih planinah l. 1902. Kocbekovo kočjo je obiskalo 94, Luško kočjo 8, Mozirsko kočjo 52, Gornjegrajsko kočjo 118 turisti. Za Hausenbichlerjevo kočjo in kočjo na Boču nam manjka podatkov.

Pota je popravila „Savinska podružnica“ letos sledeča: 1. v Tur-skem žlebu; 2. pot od slapa pod Rinko na Okrešelj, ki je sedaj tako solidno dovršen, da gre lahko vsaka dama na Okrešelj; 3. na Mrzli gori se je pot popravil na najnevarnejših krajih ter na treh mestih napela železna žica v skupni dolgosti 20 m. Vsa dela je vodil Janez Piskernik v Logarjevi dolini, za kar mu gre najtoplejša zahvala.

Raznoterosti.

Maperji so bili letos v Savinskih planinah, da se napravi nova izdaja karte: Železna Kaplja-Kokra. Dotični častniki so z moštvo stanovali dalje časa tudi v Kocbekovi, Luški in Gornjegrajski koči. Savinska podružnica jim je dala kože v brezplačno porabo. Kakor smo se prepričali, bode novi zemljevid zelo natančen in se bode bistveno razlikoval od starega. V novi karti so označeni tudi stebri našega društva, ki stoje ob razpotjih, in tablice, ki označujejo smer potov. V prodajo pride novi zemljevid šele čez 5 let. Upajmo, da so se tudi imena jezikoslovno popravila.

Na Grintavcu sta bila v praznik 8. dec. dva člana sekcije „Krain“ ob jasnem razgledu in mrazu — 12° R. Vetra ni bilo. V Zoisovi koči sta imela — 10° R mraza, z močnim kurjenjem sta dosegla toplote $+7^{\circ}$ R.

Meteorologični mesečni pregled. Minoli mesec november je bil izprva oblačen in mil, v drugi polovici pa nam je prinesel sneg in nenavaden mraz. — Toplina je znašala povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj — 0.3° , ob dveh popoldne 3.4° , ob devetih zvečer 1.0° , srednja zračna temperatura tega meseca je torej bila 1.4° , za 2.2° pod normalom. — Opazovanja na tlakomeru so podala 738.4 mm kot srednji zračni tlak, za 2.4 mm nad normalom. — Mokrih dni je bilo 10; padavina (dež in sneg) je znašala 42.4 mm. — Med vetrovi je pihal najčeseje severovzhodni veter ter se je 17. in 18. razvil kot močna burja; vsled tega se je temperatura zelo znižala. Nikjer ni bilo novembra meseca toliko mraza, kolikor prav na Kranjskem.

Načrt in odredbe

o vseslovanski umetniško - obrtniški razstavi v St. Peterburgu leta 1904.

(Izpisek iz načrta in protokola odborove seje 23. maja 1902.)

Z Najvišjim dovoljenjem „Gosudarja Imperatora“, pod Visokim pokroviteljstvom Njegovega „Imperatorskega Visočanstva, kneza Aleksandra Mihajloviča, priredi „Slavjanskoje blagotvoriteljnoje občestvo v Peterburgu“ ob udeležbi društva ruske obrti in trgovine „Sodejstvija“ vseslovansko umetniško-obrtniško razstavo v Peterburgu leta 1904.

Razstavi je namen, ustanoviti neposredne zveze ruskih prebivalcev s sorodnimi jim prebivalci drugih dežel.

Da se to doseže, skrbi odbor razstave med drugim za organizacijo pomožnih odborov v slovanskih deželah, ki bi pridobivali udeležencev za razstavo, skrbeli za zbirke razstavnih stvari, za njih pošiljatev, uredbo na razstavi itd.

Razstava naj jasno razkaže sedanje bistvo vseh slovanskih narodov, njih plemenske posebnosti in gospodarski položaj ter pridelke in izdelke njih dežel, njih obrte, rokodelstva in umetništvo. Seznani naj pa svet tudi z izdelovalci in izdelki Rusije ter bodi v tem oziru posredovalka.

Darovani in kupljeni predmeti z razstave bodo v osnovo stalnega vseslovanskega muzeja v Rusiji.

Vse slovanske naselbine, najsi žive v Evropi ali kje drugje, se vabijo, da se udeleže vseslovanske razstave s svojimi pridelki in izdelki,

pisateljskimi deli, statističnimi podatki o deželah, v katerih prebivajo, o njih gospodarskem položaju, o njih obrtih in umetnosti.

Pravila za udeležence.

1. Vseslovanska umetniško-obrtniška razstava se otvori v St. Peterburgu leta 1904. in bo trajala 3—4 mesece. Dan otvoritve in rok za pošiljatev stvari v Peterburg se posebej naznanita.

2. Razstaviti se smejo vsi izdelki in prirodni pridelki dežel vseh slovanskih narodov.

Osebe, ki žive v ruskih krajih pa se žele udeležiti razstave, morajo stopiti v dogovor z glavnim komisarjem razstave.

3. Za prostor razstavljenih predmetov se nič ne plača.

4. Stroške za pošiljatev stvari na razstavo plača udeleženec. Dotične olajšave za prevažanje stvari po ruskih železnicah se v kratkem času objavijo.

5. Stvari je pošiljati v Peterburg na naslov „glavnega komisarja vseslovanske razstave“, ali naj jih pa udeleženci dostavljajo neposredno.

6. Predno se odpošljejo stvari, je poslati podroben popis stvari, katere se nahajajo v vsakem zaboju, na isti naslov v dveh eksemplarjih.

7. Vse carinske formalnosti, ako se stvari pošljejo na naslov glavnega komisarja razstave, se vrše na mestu razstave.

8. Odbor skrbi kar najbolj mogoče, da se ohranijo stvari na razstavi.

9. Stvari se smejo prodajati na razstavi, od prodane stvari pa se vzame 5 do 10% izkupila v korist razstavi. Pogoji za prodajo stvari bodo olajšani. Prodane stvari se smejo nadomestiti z ravno takimi; če se ne nadomestijo, morajo ostati na razstavi do nje zaključka.

10. Razgledne omare in druge oprave gredo na račun udeležencev, samo priproste priprave vzame razstavni odbor v svoj račun.

11. Udeležencem je dovoljeno postaviti na razgled stvari, ki so vredne razstave.

12. Vse stvari, o katerih bodo udeleženci želeli ocene, bodo ocenili povabljeni izvedenci vseh slovanskih narodov na podstavi pravil, potrjenih od finančnega ministra. Najboljše stvari dobe pohvalne dekrete.

13. Udeležencem, ki se žele udeležiti razstave osebno, poskrbi odbor za ceno stanovanje in hrano.

Za predsednika član razstavnega odbora: A. Vasiljev.

Glavni komisar razstave: K. Nikolajevskij.

Opomnja: Pisma spejema odbor tudi v slovenskem jeziku pisana.

Člani osrednjega društva plačujejo članarino osrednjemu odboru v Ljubljani, člani vseh podružnic pa svojim odborom.

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K; poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K. Vseučiliščniki plačajo 3 K letnine in so prosti vpisnine.

„Plan. Vestnik“ prejemljejo vsi člani **brezplačno**. Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h.

Društvena znamenja dobivajo člani v društveni sobi v Narodnem domu v Ljubljani, pri podružniških odborih, pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu Pod Trančo, in pri gospodu J. Lozarju, trgovcu na Mestnem trgu v Ljubljani. Eno znamenje stane 2 K.

Sangrad pri Kranju

ob železniški progi Ljubljana-Trbiž.

Letovišče za tujce pod zdravniškim nadzorstvom, med gorami, v samoti, 465 metrov nad morjem Vsakovrsten komfort. Izvrstno bivališče za rekonvalescent.

Sezona od maja do oktobra.

Cena šest kron na dan za zdravo in tečno hrano z vinom, za stanovanje, zračne, pečene, solčne, gorko in mizle kopeli ter električno razsvetljavo.

— **Dvakrat na teden obišče zdravnik letovišče.** —

Lastnik dr. E. Globočnik v Kranju.

FRANC ČUDEN

urar v Ljubljani na Mestnem trgu

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilk. Vsi izdelki so priznani izvrstni in poceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

— Ceniki na zahtevanje brezplačno —

J. BONAČ

v Ljubljani v Šelenburgovih ulicah št. 5, nasproti nove pošte,

priporočam vljudno svojo

trgovino s papirjem in pisalnimi potrebščinami.

Vzorke papirja pošiljam na ogled. V svoji knjigovezni izdelujem vezi preproste in najfinjše.

Prevzemljam izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah: Imam veliko zalogo vedno najnovejših razglednic.

— Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda. —

Travnica kartonaže z električno silo. Po naročilu izdelujem raznovrstne skatle.

Prekupnikom velik popust.

Karla Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

v Ljubljani na Dunajski cesti št. 16

priporočata svojo veliko zalogo planinske opreme: krampeže, svetiljke, cepine, dereze itd., potem raznovrstno železnino za stavbe, kuhinjsko orodje, najboljše orodje za rokodelce in vse vrste poljedelskih strojev.

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah števil. 9

priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna lodnasta oblačila in plašče za turiste

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

IVAN SOKLIC

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo klobukov, posebno lodnastih za hribolazce in lovce iz
 tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov.
 Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

AUGUST AGNOLA,Najnižje cene.

steklar v Ljubljani na Dunajski cesti št. 13.

Najnižje cene.

Velika zaloga stekla, porcelana, zrcal, okvirov in vseh drugih v steklarstvu spadajočih predmetov.

LJUBLJANA→ **J. LOZAR** ←Mestni trg št. 7.

priporoča svojo bogato zalogo turistovskih srajc, turistovskih, kole-sarskih in lovskih dokolenic, lovskih volnenih jopičev, zimskih in letnih nogavic, zavrtnic itd. Fino moško perilo in spodnja obleka.

Nahrbtniki po 5 K komad. — Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice

v Ljubljani, v Franciškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo rečno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

FOTOGRAFIJA

je gotovo najlepša in najkratkočasnejša zabava!

☞ **Fotografski aparati** ☞

in sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za amaterje
 in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografiranju za novince preskrbim sam in brezplačno.

Ceniki so vedno brezplačno na razpolago.

Dalje priporočam svojo tovarniško zalogo

papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin.

JOS. PETRIČ.

V Ljubljani, na sv. Petra cesti št. 4.

ADOLF HAUPTMANN

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

→ Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov. ←